

TÜRKİYE'DE FARKLI HASTANELERDE MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTELERİNDE TEMİZLİK/DEKONTAMİNASYON UYGULAMALARI

A. PARLAK¹, F. FIRINCIOĞULLARI², Ş. GENÇ³

¹ VKV Amerikan Hastanesi, İSTANBUL

² Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balcalı Hastanesi, ADANA

³ İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, İSTANBUL

Giriş: Hasta bakım ve tedavisinde kullanılan ekipmanlar (aletler), kan, doku artıkları, kimyasallar ve sıvılar ile temas eder, yüzeyleri bunlarla kaplı olur. Bu malzemeler başka bir hastada kullanılmadan önce detaylı bir işlemde geçmelidir. Temizleme bu süreçte son derece önemli bir rol oynamaktadır. Dekontaminasyon alanı MSÜ ünitesi dışından direkt ulaşılabilir olmalı ve aynı zamanda fiziksel olarak temiz ve steril alanlardan ayrı olmalıdır. Bu alan ünite kurulum aşamasında planlanmalı, alt ve üst yapıları hazırlanmalı, tesisat ve cihazları ile işlemler için özel olarak dizayn edilmelidir. Kullanılmış alet ve cihazlar, personelin, hastanın ve çevrenin kontaminasyon riskini en aza indirecek şekilde toplanmalı ve transfer edilmelidir.

Personel sürekli eğitilmeli, denetlenmelidir. Bu şekilde personeli korumak, sterilizasyon öncesi biyolojik yükü azaltarak sterilite güvence düzeyini artırmak, aletlerin fiziksel ve fonksiyonel ömrünü uzatmak mümkün olabilir. Hastaneler kendi olanakları doğrultusunda, yıkama sistemlerine sahip olabilirler. Yıkama makinalarına sahip olsak da, kırılğan, hassas ve makinada temizlenemeyecek aletlerin temizlenmesi manuel olarak yapılmalıdır. Yıkama işlemini takiben, kaliteli su ile çok iyi bir durulama yapılmalıdır. Kurumlar yüksek seviyeli dezenfeksiyon için politikalarını belirlemelidir.

Amaç: Farklı hastanelerde temizlik/dekontaminasyon uygulamalarının nasıl yapıldığının belirlenmesi ve paylaşılmasıdır.

Uygulama: Tüm aletler, emniyeti sağlamak ve kontrol için merkezi bir alanda toplanmalı, temizlik, dezenfeksiyon ve sterilizasyon işlemleri bu merkezde yapılmalıdır.

Türkiye'de üniversite, devlet, askeri, özel hastanelerin MSÜ dekontaminasyon uygulamaları sahip oldukları olanaklar doğrultusunda farklılıklar göstermektedir. Oluşturduğumuz "Türkiye'de Farklı Hastanelerde Merkezi Sterilizasyon Ünitelerinde Temizlik/Dekontaminasyon Uygulamaları" isimli anket 120 hastaneye e-mail yolu ile gönderildi.

Anket; hastane kapasitesi, çalışan sayısı, çalışanların eğitim durumu, manuel ve makina ile yapılan temizlik uygulamaları, ünitenin fiziksel konumu, sahip olduğu olanakları, temizlik/dekontaminasyon ve dezenfeksiyon politikalarını görselleştirecek 42 sorudan oluşmaktadır. Sorular, sayısal değerler, evet/hayır şeklinde kısaca cevaplanabilecek tarzda planlandı.

Cevaplandırılarak geri dönen anketlerden, kişi ve kurum isimleri çıkartılarak, üniversite, devlet, özel, askeri hastaneler şeklinde gruplandırma yapıldı.

Sonuç: Hizmetin kalitesi, hasta ve çalışan sağlığı açısından; MSÜ dekontaminasyon bölümlerinin kurulum aşamasında; hastane yatak kapasitesi ve ameliyathane sayısı dikkate alınarak, cerrahi set ve ekipmanların sayısı ve MSÜ çalışan sayısı belirlenmelidir.